

Phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn - một số nội dung mới trong Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XIII

TS. NGUYỄN THỊ NGỌ

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: nguyenthing90ajc@gmail.com

Nhận ngày 18 tháng 5 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 7 năm 2023.

Tóm tắt: Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nước ta đã đạt nhiều thành tựu to lớn toàn diện, trong đó có lĩnh vực nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Bên cạnh đó, vấn đề phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn ở nước ta cũng đang đặt ra nhiều khó khăn, thách thức dưới tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cần phải giải quyết để đem lại cuộc sống tốt đẹp cho người dân, xây dựng xã hội hài hòa, bảo đảm phát triển đất nước bền vững.

Từ khóa: nông nghiệp, nông dân, nông thôn; Nghị quyết Trung ương 5 khóa XIII,

Abstract: Under the Party's leadership, our country has gained great and comprehensive achievements in various fields including agriculture, farmers and rural areas. However, the development of agriculture, farmers and rural areas in our country is posing difficulties and challenges under the impact of the Fourth Industrial Revolution that need to be solved in order to bring a good life to the people, build a harmonious society, and ensure sustainable national development.

Keywords: agriculture, farmers, rural areas; Resolution of the 5th Party Central Committee, 13th tenure.

1. Vị trí, vai trò của nông nghiệp, nông dân, nông thôn đối với sự phát triển đất nước trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa

Trong bối cảnh hiện nay, nông nghiệp, nông dân, nông thôn ngày càng đóng vai trò chiến lược quan trọng, góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế, ổn định chính trị - xã hội; nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân. Nông nghiệp, nông dân, nông thôn có mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại lẫn nhau, làm tiền đề, điều kiện để cùng tồn tại và phát triển. Đảng ta khẳng định: "Đẩy mạnh cơ cấu nông nghiệp, phát triển kinh tế nông thôn gắn với xây dựng nông thôn mới, hướng tới mô hình nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh"⁽¹⁾. Theo đó, một lần nữa khẳng định mối quan hệ mật thiết, không thể tách rời của nông nghiệp, nông dân, nông thôn trong một thể thống nhất; góp phần vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Nông nghiệp đóng vai trò là mặt trận chính, cơ bản, bảo đảm lương thực cho toàn dân, là nền tảng để phát triển kinh tế - xã hội đất nước. Trong mối quan hệ với công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, sự phát triển của nông nghiệp có ý nghĩa là cơ sở, tiền đề quan trọng, và là bệ đỡ cho nền kinh tế phát triển. Phát triển nông nghiệp có vai trò quan trọng trong việc rút ngắn khoảng cách giàu nghèo giữa thành thị và nông thôn, giải quyết tốt vấn đề việc làm, an sinh xã hội, giữ vững ổn định chính trị, bảo đảm quốc phòng, an ninh quốc gia.

Nông dân là lực lượng nòng cốt, tham gia trực tiếp vào quá trình phát triển kinh tế nông thôn. Thực tế cho thấy, nông dân ngày càng có nhiều kinh nghiệm, chủ động nắm vững và ứng dụng công nghệ, khoa học kỹ thuật trong sản xuất nông nghiệp tạo ra nhiều sản phẩm nông nghiệp có giá trị; góp phần khẳng định và phát huy vai trò trung tâm, chủ thể trong xây dựng nông thôn mới và

nông thôn mới nâng cao. Người nông dân ngày càng được tri thức hóa, có trình độ, được đào tạo nghề và tiếp cận khoa học - kỹ thuật trong sản xuất và ứng dụng các hoạt động thương mại. Đồng thời, phát huy vai trò của người nông dân trong việc tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến, phản biện, hoạch định chính sách trong xây dựng kinh tế nông thôn.

Nông thôn là môi trường, địa bàn để thực hiện phát triển kinh tế. Nông thôn ngày nay đang có sự chuyển biến mạnh mẽ theo hướng văn minh, hiện đại gắn với việc thực hiện các tiêu chí nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu; góp phần phân công lao động nông thôn, tạo việc làm, tăng thu nhập, xóa đói giảm nghèo, tích lũy cho công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn góp phần cải thiện diện mạo nông thôn; nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân; bảo đảm cảnh quan, môi trường sinh thái nông thôn; giữ gìn và phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc.

2. Phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 5 khóa XIII

Sau gần 15 năm thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 7 của Ban Chấp hành Trung ương khóa X về nông nghiệp, nông dân, nông thôn, dưới sự lãnh đạo của Đảng và sự vào cuộc tích cực của cả hệ thống chính trị từ trung ương đến địa phương, sự quyết tâm, đồng lòng của nhân dân, nước ta đã đạt được nhiều thành tựu to lớn trong việc phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn góp phần thực hiện thành công chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Bên cạnh những thành tựu đạt được, vấn đề phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn còn nhiều hạn chế, chưa phát huy được hết tiềm năng và thế mạnh; đặc biệt, bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa cũng đặt ra cho đất nước ta những thời cơ và thách thức trong phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Theo số liệu năm 2020, tuy giá trị sản xuất nông nghiệp trung bình cả nước đạt 99,5 triệu đồng/ha (tăng 82% so với năm 2010), thu nhập bình quân đầu người/năm

ở nông thôn khoảng 41,7 triệu đồng (tăng 3,25 lần so với năm 2010), tỷ lệ hộ nghèo đa chiều ở nông thôn giảm bình quân khoảng 1%/năm và đến hết năm 2020 còn 7,1%⁽²⁾. Nhận thức rõ được vị trí, vai trò của phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn đối với sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đưa ra quan điểm: □Nông nghiệp, nông dân, nông thôn là ba thành tố có quan hệ mật thiết, gắn bó, không thể tách rời; có vai trò, vị trí quan trọng trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc□ Bảo đảm phát triển hài hòa giữa nông thôn và thành thị, giữa các vùng, miền địa phương; gắn kết chặt chẽ giữa phát triển công nghiệp, dịch vụ với nông nghiệp, giữa phát triển nông thôn bền vững với quá trình đô thị hóa theo hướng □nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh□⁽³⁾. Nghị quyết nhấn mạnh đến việc thực hiện phát triển đồng bộ ba thành tố □nông nghiệp, nông dân, nông thôn□cụ thể như sau:

Một là, thực hiện phát triển *nông nghiệp sinh thái*, hướng tới phát triển một nền nông nghiệp toàn diện, hiệu quả, bảo đảm phát triển bền vững. Phát triển nông nghiệp sinh thái là sự phát triển tiên phong, thiết thực, sản xuất nông nghiệp dựa trên áp dụng các nguyên tắc tối ưu hóa các tương tác giữa con người, động vật và thực vật với môi trường; sử dụng hiệu quả và bảo vệ các nguồn tài nguyên, bảo đảm hài hòa lợi ích giữa các thế hệ; giảm thiểu ô nhiễm môi trường và biến đổi khí hậu. Trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa cần phát triển nông nghiệp tạo ra những sản phẩm có giá trị, có sức cạnh tranh cao về số lượng và chất lượng, các sản phẩm nông nghiệp mang đậm nét đặc thù của văn hóa dân tộc; tạo việc làm, nâng cao thu nhập cho người nông dân. Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ vào sản xuất nông nghiệp đem lại những sản phẩm có chất lượng đáp ứng được nhu cầu thị trường trong nước và quốc tế. Bên cạnh việc tập trung phát triển nông nghiệp cần phải đi đôi với việc thực hiện bảo vệ môi trường sinh thái, giữ gìn cảnh quan nông thôn,

giảm thiểu khí thải ra môi trường và hiệu ứng nhà kính; cải tạo cảnh quan nông thôn, tạo môi trường sống xanh - sạch - đẹp cho người dân. Các mô hình sản xuất nông nghiệp cần được thực hiện khoa học, giảm thiểu sử dụng chất hóa học trong sản xuất nông nghiệp, sử dụng kết hợp đa dạng cây trồng, vật nuôi, tăng cường canh tác hữu cơ, khai thác và bảo tồn những tài nguyên thiên nhiên một cách hiệu quả.

Hai là, phát triển nông thôn hiện đại góp phần cải thiện diện mạo, cảnh quan nông thôn, bảo đảm tiệm cận với khu vực đô thị, trên nền tảng kế thừa và phát huy các giá trị truyền thống, phù hợp với nền kinh tế thị trường hiện đại, hội nhập quốc tế, ứng dụng khoa học - công nghệ trong quản trị cư dân nông thôn. Xây dựng nông thôn hiện đại gắn liền với thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu. Theo đó, xây dựng nông thôn hiện đại cần được thực hiện trên mọi lĩnh vực; thực hiện xây dựng kết cấu hạ tầng hiện đại, tập trung phát triển kinh tế nông thôn theo hướng hiện đại, phát triển theo mô hình chuỗi liên kết sản phẩm, mở rộng quy mô sản xuất theo hướng cụm công nghiệp vừa và nhỏ, góp phần hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn. Đồng thời, thực hiện ứng dụng công nghệ - thông tin vào quản trị cư dân nông thôn, xây dựng hệ thống chính trị theo hướng chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ vào tiếp nhận và giải quyết các thủ tục hành chính, kịp thời nắm bắt và giải đáp những ý kiến của người dân; thực hiện phát triển hệ thống dịch vụ nông thôn theo hướng hiện đại, hiệu quả; bảo đảm an sinh xã hội; xây dựng xã hội nông thôn đoàn kết, tạo sự đồng thuận, giữ gìn an ninh trật tự nông thôn; xây dựng và phát triển các thiết chế văn hóa hiện đại gắn với việc bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống, loại bỏ những thủ tục lạc hậu, tệ nạn xã hội góp phần vào phát triển nông thôn hiện đại, xây dựng đời sống văn minh, rút ngắn khoảng cách giữa thành thị và nông thôn.

Ba là, xây dựng nông dân văn minh - là trung tâm, chủ thể của quá trình phát triển nông nghiệp,

kinh tế nông thôn và xây dựng nông thôn mới. Văn kiện hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đề ra quan điểm: □□ Chú trọng xây dựng nông dân Việt Nam phát triển toàn diện, văn minh, yêu nước, đoàn kết, tự chủ, tự lực, tự cường, đổi mới sáng tạo, có ý chí, khát vọng xây dựng quê hương, đất nước phồn vinh, hạnh phúc; có trình độ học vấn và năng lực tổ chức sản xuất tiên tiến, nếp sống văn minh, trách nhiệm xã hội, tôn trọng pháp luật, bảo vệ môi trường; được thụ hưởng những thành tựu phát triển kinh tế - xã hội, từng bước tiếp cận các dịch vụ của đô thị⁽⁴⁾. Nông dân văn minh là xây dựng nông dân có trình độ, nhận thức được những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước; hiểu được quyền, nghĩa vụ làm chủ; có khả năng ứng dụng khoa học công nghệ vào sản xuất, phát triển kinh tế, tiếp cận các dịch vụ. Người dân có đời sống vật chất và tinh thần cải thiện, có lối sống lành mạnh, văn minh, có tinh thần đoàn kết, yêu nước, giữ gìn những phong tục tập quán, văn hóa truyền thống của dân tộc; biết đấu tranh, bài trừ những thủ tục lạc hậu, mê tín, dị đoan, tệ nạn xã hội; có ý thức giữ gìn môi trường, cảnh quan nông thôn giàu đẹp, văn minh.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn trong thời kỳ mới

Phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn là nhiệm vụ trọng tâm trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Để nâng cao hiệu quả phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn theo hướng hiện đại, văn minh đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp đổi mới đất nước trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa Nghị quyết 19- NQ/ TW đã đề ra một số giải pháp chủ yếu như sau:

Một là, nâng cao vai trò, vị thế, năng lực làm chủ, cải thiện toàn diện đời sống vật chất, tinh thần của nông dân và cư dân nông thôn. Nghị quyết nhấn mạnh, để thực hiện được nhiệm vụ trọng tâm trong phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn cần chú ý đến vai trò của nông dân, đặt nông dân ở vị trí trung tâm, lấy nâng cao năng lực, vị thế của

người dân làm điều kiện, tiền đề để phát triển nông nghiệp và nông thôn. Tăng cường giáo dục, nâng cao trình độ nhận thức cho người dân hiểu được quyền, nghĩa vụ và lợi ích chính đáng trong việc phát triển nông nghiệp, cải thiện diện mạo nông thôn. Bảo đảm quyền làm chủ của nông dân trên mọi mặt của đời sống xã hội, thực hiện theo phương châm: *“dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”*⁽⁵⁾ tạo niềm tin của nông dân vào sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, khích lệ tinh thần tích cực, chủ động của nông dân trong phát triển nông nghiệp và nông thôn hiện đại. Đồng thời, tập trung đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu lao động, tập trung phát triển kinh tế, tạo việc làm, tăng thu nhập cho người dân, rút ngắn khoảng cách giữa thành thị và nông thôn; nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân và cư dân nông thôn. Bên cạnh đó, cần chú trọng *“nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, y tế, văn hóa, thể thao cho nông dân và cư dân nông thôn. Thực hiện tốt chính sách dân số và phát triển; bảo đảm bình đẳng trong tiếp cận cơ hội phát triển, dịch vụ cơ bản nông thôn. Thực hiện tốt chính sách bình đẳng giới, phòng, chống xâm hại phụ nữ và trẻ em, nâng cao năng lực vị thế của phụ nữ ở nông thôn. Thực hiện hiệu quả chính sách bảo hiểm, khuyến khích, nâng nhanh tỷ lệ nông dân tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện, bảo hiểm y tế. Triển khai hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia”*⁽⁶⁾.

Hai là, phát triển nền nông nghiệp hiệu quả, bền vững theo hướng sinh thái, ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến, nâng cao chất lượng, giá trị gia tăng. Tập trung phát triển các sản phẩm nông nghiệp có chất lượng, đạt tiêu chuẩn OCOP đáp ứng yêu cầu của thị trường; phát triển nông nghiệp xanh theo hướng hữu cơ, giảm thiểu khí thải và hiệu ứng nhà kính. Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ vào sản xuất nông nghiệp, ứng dụng cơ giới hóa, tự động hóa nhằm tăng năng suất, nâng cao chất lượng sản phẩm, phát triển toàn diện các lĩnh vực trồng trọt, chăn nuôi, thủy hải sản, lâm nghiệp, diêm nghiệp. Chú trọng đầu tư hạ tầng cho phát triển nông nghiệp, nâng cấp các hạng mục,

công trình phục vụ phát triển nông nghiệp, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Ba là, phát triển mạnh công nghiệp, dịch vụ, chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tạo việc làm tại chỗ cho lao động nông thôn. Theo đó, cần tập trung đẩy mạnh phát triển nông nghiệp gắn với công nghiệp và dịch vụ; đầu tư nâng cấp hạ tầng công nghiệp, dịch vụ, thương mại điện tử ở nông thôn. Tập trung phát triển các ngành công nghiệp phù hợp với điều kiện của từng địa phương, phát triển làng nghề truyền thống, tạo việc làm cho lao động ở vùng nông thôn. Chú trọng đào tạo, bồi dưỡng, ứng dụng công nghệ vào sản xuất cho người dân; phát huy vai trò của các hiệp hội của các ngành hàng trong liên kết sản xuất, bảo quản, chế biến, tiêu thụ nông sản.

Bốn là, xây dựng nông thôn mới theo hướng hiện đại gắn với đô thị hóa. Xây dựng nông thôn mới theo hướng điện đại hóa gắn với đô thị hóa là nhằm thực hiện mục tiêu cải thiện diện mạo nông thôn, rút ngắn khoảng cách giữa thành thị và khu vực nông thôn. Tập trung xây dựng nông thôn mới phát triển toàn diện, thực chất, đi vào chiều sâu và hiệu quả hướng đến thực hiện tiêu chí xây dựng nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu, nông thôn mới cấp thôn, bản. Xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn đồng bộ, hiện đại, từng bước tiệm cận với đô thị. Giữ gìn cảnh quan nông thôn, củng cố quốc phòng, an ninh, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, phát huy những truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc.

Năm là, hoàn thiện thể chế, chính sách về nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Từ việc tổng kết những kết quả đạt được về nông nghiệp, nông dân, nông thôn qua các giai đoạn cần tiếp tục hoàn thiện thể chế, chính sách nhằm phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn bền vững, hiệu quả. Nghị quyết 19- NQ/TW nhấn mạnh: *“Sửa đổi, bổ sung chính sách, pháp luật đất đai bảo đảm quản lý, sử dụng bền vững, hiệu quả đất nông nghiệp...; tăng cường phân cấp, phân quyền cho chính quyền các cấp, đi đôi với tăng cường kiểm tra, giám sát và kiểm soát quyền lực”*⁽⁷⁾.

Sáu là, tạo đột phá trong nghiên cứu, ứng dụng

khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số; đào tạo nhân lực trong nông nghiệp, nông thôn. Đây mạnh nghiên cứu, ứng dụng khoa học - công nghệ vào phát triển nông nghiệp, đặc biệt là công nghệ cao, công nghệ sinh học; khuyến khích người dân ứng dụng khoa học và tăng cường chuyển đổi số trong nông nghiệp. Đồng thời, nâng cao hiệu quả giáo dục, đào tạo nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ trong lĩnh vực nông nghiệp nông thôn; có khả năng ứng dụng và chuyển giao những công nghệ tiên tiến, hiện đại trong nông nghiệp, nông thôn.

Bây là, quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường nông thôn, nâng cao khả năng thích ứng với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai. Quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu và phòng chống thiên tai luôn là vấn đề cần được thực hiện song hành cùng các nhiệm vụ phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Có chiến lược quản lý, sử dụng các nguồn tài nguyên một cách hiệu quả gắn với bảo tồn các tài nguyên. Đồng thời, chủ động và nâng cao khả năng thích ứng với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai; bảo vệ môi trường. Bên cạnh đó, cần quan tâm đào tạo nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao về tài nguyên, môi trường, phòng, chống, giảm nhẹ thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu, đáp ứng yêu cầu của đất nước. Chấn chỉnh công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm trong lĩnh vực quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường, phòng, chống thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu; ngăn chặn và xử lý nghiêm mọi vi phạm.

Tám là, chủ động hội nhập, hợp tác quốc tế, mở rộng thị trường, thu hút nguồn lực và đẩy mạnh chuyển giao khoa học - công nghệ. Tăng cường mở rộng giao lưu, hợp tác quốc tế nhằm thu hút vốn đầu tư nước ngoài vào các lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, mở rộng thị trường, trao đổi hàng hóa với các quốc gia trên thế giới. Đồng thời, thúc đẩy việc chuyển giao công nghệ tiên tiến, hiện đại trong sản xuất, chế biến và bảo quản sản phẩm. Bên cạnh đó, cần chú trọng công tác đào tạo nguồn nhân lực trong lĩnh vực khoa học - công nghệ nhằm tạo ra

đội ngũ có trình độ, có khả năng ứng dụng và chuyển giao công nghệ trong lĩnh vực nông nghiệp. Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ XIII đã xác định: *Thúc đẩy đổi mới sáng tạo, chuyển giao, ứng dụng và phát triển mạnh khoa học và công nghệ*⁽⁸⁾.

Chín là, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội ở nông thôn. Sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy, tổ chức Đảng, quản lý nhà nước là điều kiện quan trọng bảo đảm cho việc triển khai cụ thể hóa những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Đồng thời, phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, Hội Nông dân, doanh nghiệp, trong việc tham gia phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Thực hiện phát huy quyền làm chủ của nhân dân với phương châm *đân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng*⁽⁹⁾. tham gia kiểm tra, giám sát những vấn đề phát triển nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới và được thụ hưởng những thành quả từ việc thực thi chính sách phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn.

Nghị quyết 19-NQ/TW về *Đổi mới nông nghiệp, nông dân, nông thôn* với mục tiêu nhằm phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn theo hướng bền vững, hiện đại, văn minh, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân, phát huy tinh thần đoàn kết, bảo vệ môi trường, giữ vững ổn định chính trị và trật tự an toàn xã hội. Do vậy, việc quán triệt và thực hiện có hiệu quả Nghị quyết trong thực tiễn là nhiệm vụ chính trị cấp thiết của các cấp ủy và hệ thống chính trị từ trung ương đến cơ sở hiện nay./.

(1), (3), (4), (6), (7) Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII*, Nxb. CTQG Sự thật, H., tr.40, 92-93, 94, 100-101, 110-111.

(2) Theo Kết quả khảo sát sơ bộ mức sống dân cư năm 2020 của Tổng cục Thống kê.

(5), (8) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, T.I, Nxb. CTQG, H., tr.172, 140.

(9) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sdd, T.II, tr.249, 248.